

МАГІЯ ЧЕРВОНО-ЧОРНОГО

У ній поєдналися талант вишивальниці і поетичний дар. Вона вражає віртуозною майстерністю і невтомністю рук, а ще – багатством душі, в якій живе постійна потреба творити красу. Вірять, що краса таки порятує світ: чулому до прекрасного серцю зло апіорі є чужим.

Здається, дай їй одну тонюсінку голку й безмір полотна та ниток – і вона не зупиниться, аж доки останній кінчик заполочі не ляже в узор.

Вона натхненно творить свій вишиваний світ: рушники, картини, ікони, сорочки, скатертини... Їх хочеться споглядати безконечно, відзначаючи про себе розмаїття узорів, простежуючи органічне поєднання і переплетіння деталей – ромбів, кружалець, кривульок, хрестів, дивуючись гармонійному взаємоперетіканню орнаментальних рядів, аби зрештою відчувти життєствердний ритм червоно-чорних мотивів.

Магія червоно-чорного спонукає до роздумів і саму вишивальницю: *«Інокли замислююсь, чому серед безмежного розмаїття кольорів у народній вишивці переважають червоний і чорний. Чи тільки тому, що "червоне – то любов, а чорне – то журба"? А може, ще й тому, що чорний колір – то земля-годувальниця, без дарів якої не міг існувати селянин-хлібороб, а червоний – то вогонь, без якого теж немислиме життя?»*

Вона не просто мережить узор, а намагається розгадати, відчитати давні вишиті «письмена»:

*«Ой рушник-рушничок, я таки розгадаю,
Я таки простіваю твою диво-пісню».*

І рушники озиваються до неї одвічними думами-сподіваннями українок (чия уява народила розкішні букети квітів, дивовижні птиці, символічні дерева життя), далеких у часі, але близьких у пережитті перипетій жіночої долі.

Історії її рушників непрості. Вибірковим гострим зором вихоплює вона вартісні зразки, що давно відслужили своє колишнім господарям і тепер доживають віку в забутті, у витліванні шитва, вигасанні кольорів. Дає їм щасливий шанс на друге життя, відтворюючи візерунки. І проступають крізь час чудові узор, що ввібрали в себе світоглядні уявлення і глибинне тяжіння до прекрасного, споконвіку властиві нашому народові. Разом із

символікою, закодованою в рослинних геометричних, зооморфних і антропоморфних орнаментах, ці рушники несуть енергетику багатьох поколінь, які витворили світ нашої духовної й матеріальної культури.

Тож прилітають із давнини стилізовані зозулі й сідають по три на кожен край рушника – поміж червоних руж та кетягів калини, і довго тепер ще їм кувати на новому білому полотні.

*«Ой зозулі-зозуленьки,
Вишивала день при дні.
Нехай же ці зозуленьки
Накують сто літ мені...»*

А ось прабабусине, бабусине і мамине шиття, що таке співзвучне зі словом *життя*, бо кожна з них *«свою буденну долю вишивала»*. При цьому *«купалася голка в чистім полотні, хрестила чорну і червону нитку»*. Стільки спогадів зринає, стільки рідного тепла струменить від тих узорів, що все те переповнює душу майстрині:

*«Гляньте на рушник оцей, будь ласка,
Сива давнина на нім співає,
Оживає пречудова казка –
То душа прабабці оживає!»*

Більш ніж через пів століття вона повторила-відновила *«простенький узор у три стежки»* маминого рушника. Про нього є зворушлива віршована розповідь: вишила ненька його у воєнне лихоліття, і став той рушник *«окрасою старенької хати»*. А тепер, коли мама відійшла за межу, це дорога її серцю реліквія: *«В ньому радість, і сум, і надія моя»*.

Такі незвичайні назви дає вона своїм рушникам: *«Три зозулі», «Первісна чистота», «Тихий смуток», «Прадідне коріння», «Засіяне поле», «Коловрат і одолінь-трава»*... Наснажені теплом душі, освячені молитвою серця, її вишивані рушники переходять межі чистої ужитковості, набувають значення сакральності, родинних святощів, якими дорожать, які передають у спадок – із роду в рід.

Усе це – про Ольгу Іванівну Сидоренко, заслужену вчительку України з села Куковичі на Чернігівщині.

Катерина РИБАЛКО

